

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2024. gada 15. februārī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Gunārs Kusiņš un Artūrs Kučs, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Rīgas pilsētas tiesas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 4/2024),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta trešās daļas 20.⁴ punktu un 9. panta pirmās daļas 5. punktu (turpmāk kopā – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. panta pirmajiem trim teikumiem.

2. Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta trešās daļas 20.⁴ punkts noteic, ka pie fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti izložu un azartspēļu laimesti, ja šā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punktā nav noteikts citādi.

Savukārt šā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punkts noteic, ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti izložu un

azartspēļu laimesti, ja laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 *euro*.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ pantam;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normu satversmība, tādēļ pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 9. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir tiesai, izskatot krimināllietu. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.¹ panta pirmās daļas 1. punktam pieteikums iesniedzams, ja tiesa, izskatot krimināllietu pirmajā instancē uzskata, ka norma, kas būtu jāpiemēro šajā lietā, neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.

Pieteikuma iesniedzējas izskatīšanā ir krimināllieta, kurā persona apsūdzēta par Krimināllikuma 218. panta otrajā daļā un 219. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu. Proti, iesniedzot Valsts ieņēmumu dienestā kārtējo valsts amatpersonas deklarāciju par 2018. un 2019. gadu, apsūdzētais bija norādījis nepatiesas ziņas par gūtajiem ienākumiem no azartspēļu un izložu laimestiem lielā apmērā. Turklāt atbilstoši apstrīdētajās normās noteiktajam par minētajiem ienākumiem apsūdzētais nebija aprēķinājis un noteiktajā termiņā samaksājis iedzīvotāju ienākuma nodokli, tā nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka tai, izskatot konkrēto krimināllietu, ir jāpiemēro apstrīdētās normas, kas noteic, ka ar nodokli tiek aplikti izložu un azartspēļu laimesti, kuru kopējais apmērs taksācijas gada laikā pārsniedz 3000 *euro*. Tomēr ar laimesta jēdzienu esot saprotama visa summa, kuru laimēšanas gadījumā spēlētājam izmaksā azartspēles vai izlozes organizētājs,

neatkarīgi no spēlētāja iemaksām dalībai spēlē. Tādējādi atbilstoši apstrīdētajām normām varot izveidoties arī tādas situācijas, kurās maksājamais nodoklis ir lielāks par laimestu, atņemot izdevumus par dalību spēlē.

Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, likumdevēja izvēlētie līdzekļi neesot piemēroti apstrīdētajās normās ietvertā pamattiesību ierobežojuma leģitīmā mērķa sasniegšanai, jo atkāpšanās no objektīvā neto principa neesot pamatota, un šādā veidā ienākumi faktiski tiekot aplikti ar nodokli dubultā apmērā – par iemaksāto naudu nodoklis jau esot samaksāts, gūstot attiecīgos ienākumus. Tādējādi apstrīdētās normas neatbilstot Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot tai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Pieteikums ir formulēts motivēta lēmuma veidā, tajā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.¹ pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta trešās daļas 20.⁴ punkta un 9. panta pirmās daļas 5. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem” pēc Rīgas pilsētas tiesas pieteikuma (pieteikums Nr. 4/2024).

2. Ņemot vērā, ka Satversmes tiesā ir ierosināta lieta Nr. 2023-33-01 “Par likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta trešās daļas 20.⁴ punkta un 9. panta pirmās daļas 5. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem”, un institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeima – jau ir iesniegusi atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu, uzaicināt Saeimu līdz **2024. gada 15. aprīlim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu tādā gadījumā, ja tai ir kādi papildu apsvērumi.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis